

† **TIMOTEI**
ARHIEPISCOP AL EPARHIEI ARADULUI
DIN MILA LUI DUMNEZEU

Iubitului cler, cinului monahal și dreptcredincioșilor creștini, binecuvântare, bucurie și pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Domnul nostru Iisus Hristos

HRISTOS A ÎNVIAT!

Cinstiți credincioși și credincioase,

Pretutindeni și totdeauna sfintele sărbători prilejuiesc mai ales sufletelor credincioase o aleasă bucurie prin retrăirea evenimentelor de care se leagă acestea în comuniunea celor apropiați sau care ne-au precedat în nădejdea continuității istorice și spirituale a neamului, familiilor și comunităților. De fiecare dată pe întinderea timpului și spațiului acestea aduc în conștiința tuturor taina unei învățături sfinte pentru viața creștină, menite să înalțe spre culmile desăvârșirii cerute fiecărei ființe omenești într-o armonie deplină cu tot ceea ce o poate înveșnici. Oricum simțământul realității trecătoare, ca și a celei netrecătoare, țintește firesc spre înviere sau refacere. Numirea de Paști a sărbătorii ce o ținem înseamnă ”trecere” amintind de cea a Mării Roșii de către poporul biblic, de la robia egipteană la libertatea oferită de Pământul făgăduinței, adică într-altfel zis, de la moarte la viață. Ori, pătimirea, răstignirea, îngroparea și învierea Mântuitorului, așa cum cunoaștem și mărturisim în Simbolul Credinței, s-au întâmplat tocmai în preajma sărbătorii pascale, primind o nouă semnificație a trecerii, și anume de la păcat și moarte la învierea pentru veșnicie. După cum avem convingerea noastră că temeiul învățaturii creștine este Învierea Domnului, minune săvârșită asupra propriei personalități, așa aflăm dovada Dumnezeirii Sale. În virtutea ei unirea cu firea omenească într-o unitate desăvârșită a ființei Sale, Învierea Domnului revarsă darurile-I asupra întregii făpturi a cărei cunună este omul. Așadar, întreaga omenire participă la actul de ridicare din căderea de la început, înălțându-se mereu spre încununarea prin nemurirea hărăzită. Desigur că neascultarea poruncii dumnezeiești date încă în rai, de a nu gusta din pomul cunoștinței binelui și a răului a adus atingere comuniunii sfinte cu Dumnezeu. Învierea, renașterea și înnoirea întregii lumi

dă un nou avânt omului prin harul întăritor de a-și relua firul vieții adevărate la o treaptă așa cum o arată Biserica prin Învățătura de Credință, rugăciunile și slujbele, inmografia și iconografia și întregul tezaur pus la îndemâna credincioșilor spre mulțumirea lor și bucuria întru Domnul.

Iubiți frați și surori în Hristos Domnul,

Dumnezeu este Creatorul cerului și al pământului, al lumii spirituale și materiale. Ființa omenească, drept încununare a creației, e alcătuită din suflet și trup într-o unitate tainică menită a moșteni veșnicia. Cele pământești sunt trecătoare, iar cele duhovnicești netrecătoare. Pentru a ajunge la asemănarea cu Creatorul, așa cum a fost făcut, omul trebuia să lase cele trecătoare având în vedere faptul că și creația, ca una ce arată puterea creatoare divină, nu era spre stricăciune, ci spre prefacere în mai bine. Omul însuși trebuie să arate dintru început lucrarea în acest scop. Neconformându-se unei porunci divine se depărtează de putința urmării îndatoririi sale, din care pricină Dumnezeu Însuși se întrupează spre a-l ajuta în râvna care o nutrește spre a-și împlini rostul. Fiul lui Dumnezeu făcându-Se om se jertfește pentru ca pe cel muritor să-l ridice din starea neputincioasă, înnoindu-l spre a relua menirea dintru început. Restaurarea omului și totodată a umanității, prin Mântuitorul, garantează în felul acesta mântuirea tuturor, revenind fiecărui creștin datoria de a-și însuși lucrarea sfântă prin harul dumnezeiesc, spre o trăire în Domnul, o viață în Hristos. Credincioșii astfel, ca membre ale Trupului tainic al Domnului, Capul Bisericii fiind El Însuși, participă la viața ei, iar o vreme ca a postului oferă posibilitatea de a intensifica lucrarea virtuților, o strădanie susținută trupească și sufletească, ocolind lenevirea spre a dobândi roadele răsplătitoare ale comuniunii cu Dumnezeu. Din aceasta se înțelege că Învierea Domnului, urmată de Înălțarea la cer și trimiterea Sfântului Duh spre întărirea lucrării bisericești pentru străbaterea căii spre cer cu harul dumnezeiesc, temeliește unirea cu Hristos Domnul de la Taina Botezului și până dincolo de hotarele pământești ale vieții. Ca unul ce a crezut pilduitor în ceea ce Mântuitorul a trăit și învățat, sfântul apostol Pavel afirmă: ” Dar va zice cineva: Cum înviază morții? Și cu ce trup au să vină? ... Tu ce semeni nu dă viață, dacă nu va fi murit... Sunt și trupuri cerești și trupuri pământești; dar alta este slava celor cerești și alta a celor pământești... Așa este și învierea morților: Se seamănă (trupul) întru stricăciune, înviază întru nestricăciune; Se seamănă întru necinste, înviază întru slavă, se seamănă întru slăbiciune, înviază întru putere; Se seamănă trup firesc, înviază trup duhovnicesc. Dacă este trup firesc, este și trup duhovnicesc. Precum și este scris: „Făcutu-s-a omul cel dintâi, Adam, cu suflet viu; iar Adam cel de pe urmă cu duh dătător de viață“; ... Și după cum am purtat chipul celui pământesc, să purtăm și chipul celui ceresc... Iar când acest (trup) stricăcios se va îmbrăca în nestricăciune și acest (trup) muritor se va îmbrăca în nemurire,

atunci va fi cuvântul care este scris: „Moartea a fost înghițită de biruință. Unde îți este, moarte, biruința ta? Unde îți este, moarte, boldul tău?”¹ În acest context un comentariu patristic precizează: ”Victoriile lui Dumnezeu nu sunt mici, ci depășesc cuvântul, mintea și înțelegerea omenească. În fiecare zi le propovăduiesc profeții, fiecare vestind în alt chip, victoriile cele mari ale lui Dumnezeu... Că pentru asta a venit Hristos în lume, ca să propovăduiască celor robiți iertare și orbilor vedere. Pavel dând glas de biruință asupra morții zicea: ”unde-ți este, moarte, biruința? Unde-ți este, iadule, boldul?...”² De lămurit că trupul duhovnicesc este trupul transfigurat prin înviere asemănător cu Trupul înviat al Mântuitorului, liber nu numai de materia coruptibilă, ci și de labilitatea psihologică, dominat de propriul său duh în comuniune cu Duhul Sfânt.³ Același sfânt Apostol al neamurilor subliniază: ”Știind că Hristos, înviat din morți nu mai moare. Moartea nu mai are stăpânire asupra Lui. Căci ce a murit, a murit păcatului o dată pentru totdeauna, iar ce trăiește, trăiește lui Dumnezeu.”⁴ Comentariul citat menționează și zădărnicia născocirilor celor potrivnici Învierii ca unele ce scot mai mult adevărul la lumină. De pildă, în loc de a se pricepe minunea Învierii de la mormântul gol, pecetluit și păzit, au fost învinovați de furtul trupului Celui răstignit ucenicii Săi, deși aceștia, în tulburarea de atunci, L-au părăsit. Din aceasta se deduce că dacă n-ar fi fost adevărată Învierea nici nu s-ar fi putut plăsmui.⁵ La fel, arătările Domnului ce au urmat adaugă noi mărturii ale Învierii Sale. Încă și veacurile ce s-au scurs adevăresc credința în învierea lui Hristos și învierea noastră viitoare în El. În cadrul cercetat părintele Dumitru Stăniloae conchide că ”În teologia ortodoxă, Hristos Domnul iradiază din El însuși sau din sufletul și din trupul Lui energia necreată, începând această iradiere încă în iad, și penetrându-i prin ea pe cei ce au nădăjduit în venirea Lui, dinainte de venirea Lui, de fapt, în trup.”⁶ Iar în alt loc adaugă: ”Hristos Domnul nu rămâne în starea morții, decât atât cât să se vadă că a murit cu adevărat, adică până a treia zi. Unirea deplină ca om cu Tatăl prin jertfă Îi aduce fără întârziere starea de Înviere. Aceasta arată că nu se ajunge la înviere fără a se trece prin moarte ca jertfă, și nu numai ca să se arate că trebuie să se treacă de la trupul muritor la cel nemuritor, ci și pentru că starea la care se ajunge prin moartea ca jertfă e una de unire deplină cu Dumnezeu, deci cu totul superioară celei trăite în trupul muritor... Învierea lui Hristos prevestește deplină ”trecere” de la viața robită legilor naturii în starea actuală, la viața din Dumnezeu Cel absolut în care materia va fi ridicată

¹ I Cor. 15, 35 – 55;

² Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Matei, în Scrieri, partea a III-a, Col. Părinți și Scriitori Bisericești, nr. 23, Omilia XIX, p. IX, cf. Ps. 67, 19, Ps. 23, 8, Isaia 53, 12, Isaia 61, 1, I Cor. 15, 55, trad. Pr. D. Fecioru, București, 1994, p. 259;

³ Noul Testament comentat de Bartolomeu Valeriu Anania, București, 1993, p.297, nota 4;

⁴ Romani 6, 9- 10;

⁵ Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilia LXXIX în o.c., pp. 991 – 993;

⁶ Pr. Prof. dr. D. Stăniloae, Teologia Dogmatică Ortodoxă, București, 1978, vol. II, p. 172;

peste legile care o robesc și prin care robește pe om... Învierea lui Hristos n-a fost deci o readucere a trupului Său la starea de dinainte de moarte, căci aceasta L-ar fi ținut iarăși supus stricăciunii și morții. Dar n-a putut fi nici formarea unui trup cu totul străin de cel dinainte de moarte; ci a fost o readucere la viață a trupului Său dinainte de moarte, dar spiritualizat la maximum, pătruns desăvârșit de armonia și comunicativitatea spiritului unit cu Dumnezeu... Aceasta e slava pe care o vede sfântul apostol Pavel când spune: ”Așteptăm ca Mântuitor pe Iisus Hristos, care va preface chipul trupului nostru, după chipul trupului slavei Lui.”⁷

Dreptmăritori creștini și creștine,

Așa cum știm sărbătorim de data aceasta Sfintele Paști în 2021 – ”Anul omagial al pastorației românilor din afara României și comemorativ al celor adormiți în Domnul; valoarea liturgică și culturală a cimitirelor”, ceea ce face să simțim în adâncul cugetului unitatea noastră de neam și lege cu românii răspândiți pe toată fața pământului și nu numai acum, ci din vremuri. Astăzi, când posibilitățile de comunicare sunt multiple, o bună parte dintre rudele, prietenii și cunoscuții noștri care se află dincolo de hotarele pământului strămoșesc se întorc spre a prăznui cu cei de acasă, aducând mulțumire lui Dumnezeu pentru mulțimea darurilor sfinte revărsate peste întregul popor dreptcredincios. Totodată să implore împreună ajutor sfânt în strădania de îndepărtare a pandemiei. Se reamintește astfel contribuția țării și a tuturor fiilor ei la propășirea vieții întregii lumi în bună înțelegere, prietenie și conlucrare. Ca și purtători ai numelui cinstit de înaintași, părinții și frații, prietenii și cunoscuții aflați în străinătate au conștiința de a fi purtătorii virtuților românești și deci a credinței în care ne-am născut. Împlinindu-și îndatoririle față de locul pe care au datorat a-l prețui printr-o activitate meritorie, desigur că nutresc și dragostea firească față de patria și poporul căruia aparțin. Ori, trebuie să fie încredințați că această virtute le-o arătăm și noi. Astfel, se dovedește cu prisosință faptul de a fi cetățeni ai unei lumi care își cunoaște rostul statornicit de Creator. Sărbătoarea religioasă, prin numele ce-l poartă, îndeamnă a trece peste deosebiri, cultivând apropierea și colaborarea frățească. Păstrând tradițiile strămoșești și în virtutea omeniei împărtășim tuturor urările de praznic cu bucurie sufletească spre împlinirea a tot binele și slava lui Dumnezeu Tatăl, Fiul și Sfântul Duh. Amin.

Al vostru, către Domnul rugător și de tot binele doritor,

† **TIMOTEI**
Arhiepiscop al Aradului

⁷ Idem, Chipul nemuritor al lui Dumnezeu, Craiova, 1987, pp. 194 – 196 și Filipeni 3, 20;